

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Secțiunea B. Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limba maghiară
Etapa națională
27 aprilie 2022, Slobozia
Clasa a IX-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Lucrările în care eseul/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.**
- **Timpul de lucru: trei ore.**
- **Total: 100 de puncte.**

Citește cu atenție fragmentele de mai jos.

A.

Bob Rafael [...] abia trecuse într-a cincea* – de la Sfântul Sava. [...]

Așadar, până în clasa a treia Bob nu citise nimic, decât cu urechea.

Într-o noapte, cam după douăsprezece și tocmai în timpul școlii, Tincuța surprinsese lumina aprinsă la fereastra odăii lui Bob. Tincuța intrase în vârful picioarelor, convinsă că Bob a adormit uitând lumina aprinsă.

— Ce faci acolo, Bob, la ora asta?

— Citesc, o informase Bob jumătate mândru, jumătate spășit, neputând prevedea reacția Tincuței.

Citea un volum minuscul, oribil ilustrat, din colecția Dox. Ca și împăratul din poveste care cu jumătate de față râdea și cu cealaltă plângea, Tincuța se bucurase cu alarmă și pesimism. Astfel de lecturi la astfel de ore! Alte neliniști.

Fără să-i interzică formal Doxul, îl disprețuise motivat, interzicând lui Bob lecturile nocturne. Și ca măsură de precauție, după culcare, îi sechestră becul. Bob însă continuase lecturile la lumina unei lămpi de buzunar, devenind în scurt timp o enciclopedie a literaturii de aventuri traduse în românește. Colecțiile Edgar Wallace, Detectiv, Dox, Excentric-Club, *Aventurile lui Paturell**, Biblioteca celor cincisprezece lei etc., nu mai aveau secrete pentru el. Lăsa totul pentru lectură: și lecțiile și cinematograful și tenisul și fotbalul și patinajul și canotajul și înotul. Fericit ca Robinson Crusoe în insula lui rezumativă, Bob, așezat pe scândura ferestrei, pe un colț de masă, sau strâmb, pe un scaun, în cele mai incomode poziții, citea [...].

Partea cea mai nostimă e că și tatăl lui Bob aprecia recreația serală* a cărților polițiste. Le citea însă în englezește, alegându-le pe cele bune. Așa că Bob, la atacurile Tincuței, avea un argument peremptoriu*: „și papa...”

Tincuța se resemnase oarecum, dar după o lungă discuție cu cel care dădea prostul exemplu fiului, căutase împreună cu el să-l convingă pe Bob că literatura polițistă are și autori frecventabili, Conan Doyle, de pildă, Maurice Leblanc, Gaston Leroux, Agatha Christie, Barnaby Ross, S. S. Van Dine, Ellery Queen, Stanley Gardner, oferindu-se să-i aleagă cărțile interesante din colecțiile franceze „Le Masque”, „Detective” și „L'empreinte”, punându-i-le la dispoziție.

Zadamic, Bob ținea morțiș la Dox și la celelalte colecții autohtone, pretinzând că astfel de literatură numai în românește are haz și-i face plăcere.

Era sincer. Citise și câteva romane polițiste în limba franceză, pe care afirma că o cunoaște și stăpânește la perfecție [...]. Bob aprecia această literatură la justa ei valoare, ca pe un simplu joc de-a cine-i criminalul, începând să-i învețe rețetele. Dar această literatură îl pasiona [...]. Și întocmai cum unii tineri întrebunțează în discuții maxime latinești, fraze din Anatole France, Proust, Léon Daudet sau Arghezi, Bob aplica situațiilor formule din romanele senzaționale, care prin el căpătau un umor neprevăzut.

Ionel Teodoreanu, *Arca lui Noe* (1936)

*Clasa a cincea corespundea clasei a noua în perioada interbelică liceală.

**Aventurile lui Paturell* este un roman de aventuri de A. Galopin.

*recreația serală – (aici) activitate de petrecere a timpului liber pe parcursul serii

*peremptoriu – care nu poate fi combătut cu nimic

B.

CLASA a VI-a* a fost ultima ce-o mai urmam reglementar la Braşov. [...] Trecând odată, într-un ceas norocos, pe lângă librăria Zeidner descopăr în vitrină o carte splendid editată: *Zeit und Freiheit* de Henri Bergson. Era tocmai ce îmi dorisem de atâta timp (sub acest titlu apăreau în traducere germană *Datele imediate ale conştiinţei*). M-am repezit în librărie. Preţul era exorbitant*: 9 coroane! În buzunar n-aveam decât mărunţiş până la 2 coroane. Şi nu sosise decât acest exemplar, pe care nu l-aş mai fi lăsat din mână ca nu cumva să mi-l ia vreun alt amator. Nu întrezăream însă nicio posibilitate de a-mi face rost de ceea ce lipsea până la împlinirea preţului. Am fost nevoit să las cartea. Rugam însă pe librar să mi-o reţină o zi, două, până mi-or sosi banii. Dar librarul a refuzat. Până să ies, cartea reapăru şi ea în vitrină. M-am oprit încă o dată în faţa geamului în care băteam uşor cu degetul tactul unui marş. Mă simţeam îndemnat să rămân acolo, să acopăr cartea cu spatele, să mi-o apăr de privirile trecătorilor. Îmi închipuiam că mii de intelectuali braşoveni atâta aşteptau: o carte de Henri Bergson! Nimenea nu se oprea însă să cate* peste umărul meu la cartea aceea elegantă în table groase, îmbrăcată în pânză brună-gălbuie, în care erau impregnate cu litere de aur numele unui autor şi titlul – Henri Bergson *Zeit und Freiheit*. M-am dus acasă. Am deschis un dulap. Atârnau aici nişte paltoane vechi. Le-am vândut. A doua zi îmi cumpăram cartea.

Lucian Blaga, *Hronicul şi cântecul vârstelor* (1965)

*clasă liceală în perioada respectivă

*exorbitant – (aici) care întrece cu mult limita normală în privinţa preţului

*a căta – a priivi, a se uita

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerinţe.

1. Transcrie, din fiecare fragment, câte doi termeni care aparţin aceluiaşi câmp semantic, pe care îl vei preciza. **5 puncte**
2. Notează, din textul A, numele personajului care, la fel ca Bob, are obiceiul de a citi literatură de aventuri în timpul nopţii. **5 puncte**
3. Explică, valorificând textul B, motivul pentru care tânărul licean se aşază în faţa vitrinei. **5 puncte**
4. Menţionează, din textul A, o informaţie importantă pentru înţelegerea mesajului fragmentului dat, justificându-ţi alegerea. **5 puncte**
5. Susţine-ţi opinia despre modul în care imaginea adolescentului pasionat de cărţi este reflectată în cele două texte citate. **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăşi 100 de cuvinte.

Pentru **conţinut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănţuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuaţia – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunţuri.

Subiectul al II-lea

35 de puncte

Imaginează-ţi o conversaţie între Bob şi tatăl lui. Scrie un dialog de 100 – 120 de cuvinte (8 – 10 replici) pe tema literaturii politiste.

Notă

Pentru **conţinut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănţuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuaţia – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea

35 de puncte

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, în care să prezinți *modul în care experiența de viață influențează înțelegerea textelor literare.*

În redactarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- precizarea modului în care experiența de viață influențează înțelegerea textelor literare;
- menționarea impresiei pe care ți-a produs-o lectura unuia dintre textele date;
- prezentarea contextului în care „întâlnirea” cu o carte a reprezentat confirmarea valorilor care te definesc;
- indicarea unui text literar care, după părerea ta, poate fi înțeles diferit dacă este recitat la o altă vârstă, motivându-ți răspunsul;
- evidențierea legăturii dintre experiența culturală/interculturală și înțelegerea textelor literare, justificându-ți punctul de vedere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Notă

Respectarea, în eseu, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseu are minimum 300 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.